

طاشينك

ارمنيجه يوى سياسى غزته

صاحب امتياز: هراير ماموريان - ازمير

"TACHINK",
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN
SMYRNE

Directeur - Rédacteur en chef

H. MAMOURIAN

10 ՓԱՐԱ

ԴԱՇԻՆԻՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	ՏՐԿ.	ՎԵՏ.	ՇԻՒ.
ԻԶՄԻՐ	80	40	20
ՊՕԼԻՍ ԵՒ ԳԱԼԱՒ	80	40	
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ	85	15	40

Ձեռագրակառ ծեղագիրք եւ չին օրուր.

ՅՆՕՐԵՆ - ԽՄԲԱԴԱՐԱՊԵՏ
Z. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ

10 ՓԱՐԱ

ԱԶԳ. ԳՐՈՐԾԵՐ ԵՒ ԳՐՈՐԾԻՆՆԵՐ ՊՈԼՍՈՅ ՄԷՋ

(ՄԵՐ ՄԱՍՆԱԴՈՐ ԹՂՔԱԿՑԵՆ)

Կ. Պոլիս, 21 Յունիս

Ազգ. Ժողովոյ ներկայացուցիչ Թէքէ
եան էջ. Երուսաղէմէն ուղղած նամակով
մը, Դաշինքի 1484

Բ. Վարազդուր Թիւրքի մէջ բուռն լեզ
ուաւ կը յարձակի
նոյն թերթին Պոլսոյ թղթակցին վրայ. որ
քննադատած էր զինքը «Ազգ. Ժողովի
ներկայացուցիչի իր բարձր պաշտօնը վաթ-
շական պատուիրակութեան ստորագրուե-
լուն համար. (Դաշինք, թիւ 1470):

Վիճարանութեան բուն կէտը այս է
անա, զոր պիտի քննենք պաղարհամբ, և
ոչ թէ այն բուռն կիրքով, զոր զբաղ-
դաբար ցոյց կուտայ Թէքէեան էջ. ինչ
որ անշուշտ վայել չէ հանրային գիրծիչի
մը, մանաւանդ այնպիսի մէկու մը, որ
Երուսաղէմի վանքին մէջ շարունակ գործ
պիտի ունենայ չափազանց եռանդուն
և զիբարբոր բարձրաստիճան հետ և
հետևապէս առաւել չափով կը կարօտի
հանդարտ և պաղարհուն խորհողութեան:

Բայց նախ ըսենք թէ Թէքէեան էջ.
բողոքովին կը սխալի եթէ կը կարծէ թէ
Դաշինքի Պոլսոյ թղթակցը ապա կամ այն
ստորագրողին կամ լուսնաժողով.
վին քարտուղարն է, որուն ղէմ ստանիկ
լեցուած է արդէն, «Պոլսոյ վաղաժողովի
Բանբեր Թերթին մէջ ճշմարիտ կողմացի ծած-
կանութիւն տակ անոր ըրած քննադատու-
թիւններուն համար:

Դաշինքի Թղթակցը բարեբաղդաբար
ո՛ր և է քլելի չի պատկանիր, ո՛ր և է խոր-
հուրդի կամ Յանձնաժողովի հետ կապ չու-
նի և մանաւանդ անձնական ո՛ր և է ատե-
լութիւն չի սեռացանք Թէքէեան էջի.
հասկէպ, զոր ընդհակառակը կը յարգէ
իբրև Հայ գրականութեան կարկառուն
ղէմիւրի մին: Մնաց որ, Թէքէեան էջ.
քաղաքական կուսակցութեան մը անդամ
է, Եւրոպայի մէջ ապրած յեղափոխական
մըն է և հետևապէս խօսքի, կարծիքի
ազատութեան շատագուց մըն է կամ
պէտք է ըլլայ: Ուստի ցաւելու չէ եթէ
սերիներ քննադատեն զինք Ազգ. Ժո-
ղովին կողմէ իրեն վստահուած պաշտօնին
կիրառութեան մէջ իր գործածած մէկ սը-
խալին համար:

Մենք այս սխալն է անա զոր քննա-
դատեցինք, ինչ որ մեր իրաւունքն է, և
Թէքէեան էջ, կամ ուրիշ ո՛վ որ ալ
ըզայ, չի կրնար կապուել մեր այս իրա-
ւունքը:

Ազգ. Ժողովոյ ներկայացուցիչը իրնա-
մակին մէջ կ'ըսէ.

«Գալով «Օրմանեան Սրբազանի նա
խագահութեան տակ Երուսաղէմ զրկուե-
լիք վարչական պատուիրակութեան իբրև
կցորդ... ընկերակցութեան, Պոլսոյ Թեր-
թեր Ժամանակին գրեցին արդէն թէ ես
կուզայի միմիայն իբրև ներկայացուցիչ
Ազգ. Ժողովոյ, ինչպէս նոյնը օրոշած է
ու պաշտօնապէս ինծի գրած ալ է վար-
չութիւնը»:

Ուրիշ անգ մըն ալ կ'ըսէ.

«Այն ընտրող երեսփոխան ընկերնե-
րու մէջ կարևոր մասը անպատճառ ու-
զած և պնդած է որ զամ Երուսաղէմ,
վարչական պատուիրակութեան կատարած-
ներկայ աշխատութիւններուն վրայ ալ
նսկելու համար (2):

(2) Ստորագրուածներն մերն են.
Թ.Դ.Թ.

Ահա այս երկու հաստատեցողութեան
մէջ կը խտանայ Թէքէեան էջի ի սխալը.
որուն անդադարած ըլլալ չի թուիր
զօրադաբար և որ կը կազմէ մեր քննա-
դատութեան հիմք:

Փութանք ըսել թէ խորհրդ Թէքէեան
էջին ըմբռնածէն բողոքովին տարբեր
հանգամանքով մը կը ներկայանայ. Առ-
նենք Բիւզանդիոնի 5379 թիւը, ուր հե-
տեւեալ նշանակալից տղերքը կը կար-
դանք.

«Երուսաղէմէն թղթակցի մը զրած էր
մեզի թէ Թէքէեան էջի մասին լուր կայ
որ Պոլիս մեկնելու մտադրութիւն ունի:
Այս անգամ Թէքէեան էջ, իր այս մտադ-
րութիւնը ուղղակի հեռագրով կ'ազդար-
դարարարարան, իսկ Օրմանեան Սրբա-
զան ուրիշ հեռագրով մը կ'ըսէ թէ Թէ-
քէեան էջի կը ջանայ անհամաձայնու-
թիւններ ստեղծել Պոլիս դալու համար,
Ասկէ կը հասկցուի որ պաշտօնի իրաւա-
ստեման մասին անհամաձայնութիւն մը
գոյութիւն ունի ազգային ժողովին եւ վար-
չական պատուիրակութեան միջեւ, սակայն
ինչպէս ղեկավար չէ մընել, Թէքէեան էջ ի
պաշտօնը առ այժմ վանքին գործերուն
ուսումնասիրութիւն եւ անպաշտօն խոր-
հուրդատութիւն է: Իր պաշտօնը սկըս-
ուած չի կրնար համարուիլ տակաւին,
որովհետեւ վանքին մէջ ոչ Պատրիարք,
ոչ տեղապահ, ոչ օրինաւորապէս ընտ-
րուած անորին խորհուրդը և ոչ ալ վեր-
ջին անգամ օրէնքով սահմանուած տեղե-
սական, ուսումնական և ալ մարմիններ
կան, այլ վարչական բացառիկ կառավա-
րիչ մը որ այս միջոցները պիտի պատ-
րաստէ և օրէնքին գործադրութիւնը կա-
րելի պիտի ընէ յառաջիկային համար: Ե-
թէ օրէնքին գործադրութիւնը անմիջա-
պէս կարելի չ'ըլլար, միաբանութենէն
աւելի վարչութիւնները և Ազգ. Ժողովն
են որ վանքն առանց գլուխի և առանց
ներկայացուցիչ թողութիւն ամիսներով և
տարիներով, ու այժմ Օրմանեան Սրբա-
զան կ'աշխատի բարեկարգ վիճակ մը յա-
ռալ բերել, ինչպէս կը հաստատէ Կիրեղ-
եան էջ, ալ իր խօսակցութեանը, Օրման-
եան Ս. վանական անմիջական պէտքերը
լրացնել յետոյ պիտի յորդորէ միաբանու-
թիւնն որ Պատրիարքական ընտրելաց
նոր ցանկ մը պատրաստէ, և այս ցանկը
զրկելով Պոլիս, երբ ընտրութիւնը կա-
տարուի՝ ալեւս իր պաշտօնը վերջացած
պիտի համարուի, ու այն ատեն է որ
Ազգ. Ժողովին ներկայացուցիչն եւ միւս
մարմիններուն ղեկը պիտի սկսի:

Աս հաստատութիւն մէջ մեր կողմէ ստո-
րագրուած մասերը լիովին կը հաստատեն
թէ Թէքէեան էջ, իբր Ազգ. Ժողովոյ ներ-
կայացուցիչ չի որ կը գտնուի վանքին մէջ,
քանի որ իր պաշտօնը տակաւին սկսած,
չի կրնար համարուիլ ինք առայժմ վան-
քին գործերը պիտի ուսումնասիրէ և ան-
պաշտօն խորհրդատուութիւն պիտի ընէ,
որով կը հաստատուի մեր ըսածը թէ Թէ-
քէեան էջ, իբր կցորդ ընկերացած է
պատուիրակութեան, Եւ արդէն ուրիշ
բառով կարելի չէր որակել Ազգ. Ժողովի
ներկայացուցիչին ընկերակցութեան վարչական
պատուիրակութեան, կցորդը (attaché)
բուն բառն է: Օրինակի համար կուս-
կալի կամ կառավարիչի կցորդ անուան-
ուած մէկը ճիշդ այսպէս իր ապագայ
պաշտօնին կիրառութեան համար ուսում-
սիրութիւն կատարելու, փորձառութիւն
ստանալու կ'աշխատի: Թէքէեան էջ.
պիտի կրնայ ըսել թէ Բիւզանդիոնի իւր
բազիրը «այս կամ այն տարածք մը
հոգիին կամ Յանձնաժողովին քատուղարն
է» ևն. ևն.:

Բայց աւելի ծանրակշիռը կայ, վար-
չութեան անդամներէն մէկը, որուն ա-
նունը տալու հարկ չենք տեսներ, հե-
տեւեալ խիստ կարևոր յայտարարութիւն-
ները ըրած է Ժամանակի խմբագրին (Տե-
նել նոյն թերթին 1844 թիւը).

«Գալով Թէքէեան էջի պարագային,
այսօր Պատրիարքարան հասած հեռագիր
մը կը ծանուցանէ թէ ինչպէս Երուսա-
ղէմէն ճամբայ ելելու պատրաստուած է:
Օրմանեան Սրբազան ալ ուրիշ հեռագրով
մը տեղեկացուցած է որ, Թէքէեան էջ.
կը ջանայ անհամաձայնութիւններ ստեղ-
ծել: Պոլիս գալու համար, Մեր տեղեկու-
թեանց համաձայն Թէքէեան էջ, ուղած
է վարչական պատուիրակութեան վրայ
քննարկել զինք մը հաստատել, ինչ որ
անհամապատասխան է իր պաշտօնին:
Վարչութիւնը պատուիրակութեան զրկեց՝
թէ գոհացում տալու վերահիշատ Հայրա-
պետին փափաքին և թէ գործին զօրա-
րութիւնները հարթելով Ազգ. Ժողովի
կանոնադրի իր ներկայացուցիչին միջո-
ցաւ գործադրել տալու համար, Թէքէ-
եան էջ, վարչական պատուիրակութեան
հետ զրկուեցաւ. որպէսզի տեղւոյն վրայ
եղած կարգաւորութեանց հետեւի եւ
փորձառութիւն ծնել ընդէ, Իր պաշտօնը
կը սկսի այն ատեն, երբ Օրմանեան Ս.
վերադառնայ յայտաբաղաք, Սակայն
մենք կը կարծենք թէ Թէքէեան էջ,
պաշտօնին ծանուցութեան տակ հարկ դա-
տած է միջոցով մը քաշուիլ, և այս ե-
ղանակը գտած է իբր միակ դարմանը:

Ինչպէս կը տեսնուի, թաւալ է Թէքէ-
եան էջի ի ըսածը թէ.

1. ինք իբր ներկայացուցիչ Ազգ.
Ժողովի գտած է Երուսաղէմ:

2. Վարչական պատուիրակու-
թեան կատարած ներկայ աշխատու-
թիւններուն վրայ ալ նսկելու (այսինքն
քննարկել ընելու) պաշտօն ունի:

Թէ՛ Բիւզանդիոնի Ազգ. բաժնի խմբ-
ագիրը, որ Պատրիարքարանի վարիչ
շրջանակներուն հետ մօտիկ յարաբերու-
թիւն ունի և Ազգ. գործերու կատարե-
լապէս իրազեկ է և թէ վարչութեան
անդամ որ յայտարարութիւններ ըրած
է Ժամանակի խմբագրին, Թէքէեան էջի
կը սովորեցնեն անա թէ իր պաշտօնին ի-
րաւասութիւնը սխալ ըմբռնած է:

Մենք ալ արդէն այս կէտը շեշտած
էինք մեր թղթակցութեան մէջ:

Մեր կարծիքով Թէքէեան էջ, անա-
պարելու չէր և պէտք չէր ընկերակար
պատուիրակութեան, քանի որ իր ընտ-
րութենէն ետք նոր վիճակ մը առաջ ե-
կած էր: Նորընտիր վարչութիւնը զիմու-
ղրած էր Ազգ. Ժողովին և արտօնուած էր
վարչական պատուիրակութեան մը միջո-
ցաւ գործին պատրաստել նոյն Ժողովէն
քուէարկուած կանոնադրի գործադրել
տալու համար: Ողջմտութիւնն ալ ցոյց
կուտայ թէ մինչև որ այդ պատուիրա-
կութիւնը իր գործը չաւարտուի, ի հա-
կէ պիտի չգործադրուի կանոնադրի,
որմէ կը բղիթ Թէքէեան էջի պաշտօնը:
Ուրիշ Ազգ. Ժողովին ներկայացուցիչը
ո՛ր և է գործ չուէր Երուսաղէմի մէջ, ինչ-
պէս որ Տեսնական մարմինն ալ առ-
այժմ գործ չուէր հոն:

Բայց երբ Թէքէեան էջ, հաւանե-
ցաւ ընկերակար վարչական պատուիրա-
կութեան, որուն գործառնութեանց վրայ
չէր կրնար քննարկել ընել, կանոնադրին
մէջ աղբիւր արամադրութիւն մը չգըտ-
նուելուն համար, իր պաշտօնին բարձ-
րութեան ստուեր անց և զայն ստորա-
դասեց պատուիրակութեան պաշտօնին,
որուն համար զինքը ամէն ատեն քննա-

դատուելու իրաւունք ունինք: Օրմանեան
Սրբազան, որ ծանր և պատասխանատու
պաշտօն մը ստանձնեց, այն մարդոցմէն
չէր որ պիտի հանդուրժէին անպաշտօն
անձի մը քննարկելը:

Եւ պատահեցաւ ինչ որ կը գուշո-
կէինք, Թէքէեան էջ, բաղաւաճ ունե-
ցաւ վարչական պատուիրակին հետ և
հերադրեց կեդրոնի վարչութեան թէ Պո-
լիս գալու համար ճամբայ կ'ըլլէ:

Երուսաղէմի կատակերգութեան երկ-
րորդ վարագործն է անա որ կը բացուի
ՀԱՅՈՐԴԻ

ՀԱՅՈՐԴԻՆ ՄԷՋ

Դպրոցական խնդիրներու եղանակն է:
Ահա ճիշտ այս նկատուածով պիտի ծանո-
թացնեմ այսօր ընթերցողներուն Պոլսոյ
կեդրոնական վարժարանի շուրջ անցած
ու դարձածներէն զրուակները:

Նամակագիր պարոնը իրազեկ մըն է
կեդրոնական վարժարանի ներքին անցու-
ղարձերուն, անա նոյնութեամբ անոր
պարունակութիւնը:

«Կեդրոնականը այս տարի շատ ան-
ճարակ և ձախտակ անօրէն մը ունէր-
Արթը. ինչպէս տեսնուի՝ զի ձեռքի ծանօթ
է հարկաւ, Երթէ հեղինակութիւն չու-
նեցաւ, նոյն իւր ամենէ փոքրիկներուն
քով, ինք կարծեց թէ դիւրին է աշա-
կերան մօտենալ ու մտերմանալ և այդ-
պէսով ազդեցիկ ըլլալ: Բայց շատ քիչ-
րու տրուած է յաշգրիտ նախադասներ
աւելի խոհեմ էր այդ տեսակէտով: Եւ իր
հեղինակութիւնը կրցաւ պահել չնորհիւ
իր մեկուսացեալ և անմեքանք ընա-
ւորութեան:

«Ինչպէս երբ ձեռքի կ'ըսեմ թէ տնօրե-
նութիւնը հեղինակութիւն չունի, ալ
կրնանք երևակայել թէ ինչ կարգ ու
կանոն, կարգապահութիւն կ'տրէ վար-
ժարանին մէջ: Բայց ասկէ ինչպէս տես-
նուի նոյն իսկ աւելի անհոգ է գործի
կեանքով քան նախորդը, ոչ գրագրարան
և ոչ մէկ բան կարգ ու կանոնի մէջ
հոն:

«Ուսուցչական կազմը լաւ է, կարող-
ներ աւելցած են և աւելցուցներ դուրս
ձգուած Աշակերտները ուսուցիչներէն
գոհ են: Իսկ ղեկավարութիւն կայ Տնօրէնին
ղէմ Մինչև հիմա կ'կարծուէր որ ու-
սանողական բողոքները կ'զիջաւարուէին
կուսակցական և կամ այլ նկատուածու-
րով, բայց կեդրոնական աշակերտները
ցուցուցին իրենց զատառնութիւնով որ եր-
բայ բողոքագիր-հանրագրութիւնով ու եր-
բայ կարեւորութիւն չուի տնօրէնի մը
Դաշնակցական ըլլալը, անոր ղէմ չբողո-
քեցաւ համար, բաւ է որ վնասակար նը-
կատուի, անոր ղէմ առաջին բողոքող-
ները իր կուսակցականները կ'ըլլան, ինչ-
պէս եղաւ ինչպէս տեսնուի պարագան,
բայց ամենէ առաջ և ամենէ աւելի իր
կուսակցութեան պատկանող աղաքներն
էին որ բողոքեցին իր ղէմ, երանի թէ
միշտ և ամէն տեղ անհատը գնահատուի
անկախ իր դիրքէն և հանգամանքէն»:

Ահա ձեռքի համալսարանական ուրիշ
Տեսուչ մը որ կեդրոնականի մէջ ցոյց
կուտայ վարչական անկարողութիւն մը,
անգամ մըն ալ հաստատուի որ համալ-
սարանական ըլլալով չէ որ վարժարան
մը կրնայ յառաջդիմել և բաղաձայնած ու-
սումնական մակարդակին հասնիլ:
Անոնք որ իզմիրի համար համալսա-
րանական Տեսուչ կ'փնտռեն, լաւ չեն ը-
ներ եթէ այդքան շատ կայ կեդրոնին

մէջ, յախ կեդրոնականին համա-
հատ մը ճարտն և ապա տեղացիներէն
գաւառները զրկելու ելնեն ի վայել-
լուսն...

ԵՍ

ԳՈՒՆԱՅԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԸ 1913 - 14ին

Ա. ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՐԿՍԵՌ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐ

Բ.

Ամսոյ 15ին տեղի ունեցաւ Ազգ. վարժարաններէ աւագնորդի հասակը, Ե. րեք բաժնով կարելի է ընդհանուր կարգ-
գացողը իշխել: — Գր. Ժափահարութիւն և երգ ու այս երեքն ալ աշակերտներու ներքին խնկարկուած: Այս երեքը թեան կրկնութիւնն էր մինչև վերջը:

Այս տարուան հանդէսը նախորդներէն բացառութիւն մը ունէր. Տնօրէնութեան կողմէ տրուած տարեկան համարադրուածութիւնն էր որ քիչ էր մնացեր Գ. Նեախի Հայութեան բոլոր արհեստ ու շահ. ու սոսի ու զարգացում, վերջապէս եզրափակելով իրենց պիտի վերադարձնէր և իրենց ջանքերուն արդիւնքը պիտի կոչուէր: Եւ այն համարադրութիւնն էր մը հետեւեալ կարեւորագոյն մասերը: —

«Չէինք կրնար մեծ տարբերութիւն մը սպասել, նախորդ տարուան վրայ այս 9-10 տարեկան միջոցին Մեծք իրենց դասաւորութիւնը բոլորովին անհամապատասխան աշակերտութիւնը գտանք: Ուսանողներու մտաւորական մակարդակը ան- նախանձելի վիճակ մը կը ներկայացնէր: 9-10 տարեկան մէջ ուսուցչութիւնը չէր կրնար հրաշքներ գործել ի հարկէ, որ զայն վրայ (որքան հակասութիւն 6-7 տարեկան և արդի գաղափարներ ներդրուած և լաւակցութիւններուն միջև վկայ Ազատամարտ «Կայմակ» ու «Թրդ թակից ստորագրութիւնով գրութիւնները»:

«Այս տարի երկուսն ուսանողութեան թիւն էր 250, Ուսանողութեան մասաւորական բարձրացման համար կազմեցինք զպրոցական գրադարան մը ուր կան 70-80 հատոր գիրք:

«Ունեցանք 4 մանկավարժական դասարաններ: Եւ ուր ուսուցիչ և ուսանողներ իրենց կարգերուն ու դասարաններուն վրայով դադարաւոր փոխանակութիւններ ըրին ու դասաւանդութիւնները աւելի օգտակար հանդիսացնելու կերպերը խորհուցեալ:

«Պատակովութիւնը իսպառ վերցած էր և պատիժներն ու վարձատրութիւնները բարոյական ձևի տակ կատարուեցան: 40 ուսուցչական ժողովներ եղան դպրոցական խնդիրներու շուրջ:

«Տր. Ս. Նախեան շաբաթը 1-2 անգամներ ալ յայտնեց իրենց և հոգ տարաւ աշակերտներու առողջապահութեան:

«Մեծք, ի հարկէ, վարդապետներ չէինք (.) առանձին կեանք անցնելու ու միմիայն զպրոցի դասերով պարապելու:

լու ալ ընկերային ուսուցիչներ (հ. Գ. Տնօրէնը բերնէն փախցոյցած այս սկզբնական բաժնի աշակերտներ և չեմ գիտեր ինչեր ընել ջանացաւ սակայն չի կրցաւ մէջէն ելլել, անկարող գտնուեցաւ գործած մէկ սխալին յոռի ապաւորութիւնը փարատելու մտքից) ուստի յարաբերութիւն մշակեցինք ժողովուրդի հետ ու անտարբեր չգտնուեցանք (անշուշտ իրենց կազմակերպած պարագիծներն ու ճնշ. կեանքները ըսել կուզէ:

«Հետաքրքրուեցանք նաև կազմակերպութիւններու հետ, այնպիսի որչափ որ անոնք դիմած էին մեր խորհուրդներուն ու փորձառութեան:

«Դպրոցական դասագրքերու հայթայիթ ման համար հաստատեցինք գրականութիւնը ուրկէ գոյացաւ 10 ուկիի լատ շահ մը, նաև դպրոցական պիտոյքի խանութ մը ուրկէ գոյացաւ կրկին մի քանի ուկի (արդեօք ո՞ր են այս խանութները):» Վերջապէս բան չի ձգեց որ չիշխուի և քիչ մնաց պիտի իշխէր նաև թէ որ օրը ինչ կերակուր կերան, որ օրը կայարան պիտի մը կատարեցին ու «Հօթել Պալատ» գրեթէ խմբին, Արդեօք այս իշխումն ու կատարումն ժողովները կամ խորհրդատիութիւնները արտասովոր բաներ էին որ իբր իրենց մէկ գործունէութիւնը կը ներկայացուի: Անշուշտ եթէ ուսուցիչ է մարդ պէտք է խորհի օգտակար ըլլալու կերպերուն վրայ, Բայց ինչու արդեօք այս կարգ մը օրագրութիւնները կարգադրուեցան հանդիսականներու գըլխուն:

Մրցանակաբաշխութիւններէ վերջ ժողովուրդը սկսաւ մեկնելու Առաջնորդ Ս. Թագաւորի ու հմտակց ճառը ժխտելու մէջ «ձայն բարբառ» յանապատիժի հանգամանքը ունէր: Ոչ ոք բան մը իմացաւ բացի մօտը գտնուող 10-15 հոգիէ:

Թէպէտ կարգացոյցին մէջ նշանակուած էր ուրիշ բանախօսի մը անունը և «մի քանի խօսք» Տնօրէնի կողմէ, սակայն մինչև այն ատեն ժողովուրդը գրեթէ թուրքովին մեկնած էր, որով Գ. Տնօրէնը հանդէսը փակուած հռչակեց և կոչ ըրաւ ժողովուրդին աշակերտութիւններու ձեռագործներուն լցուցահանգէսը այցելել, Ս. Ս. Մանկավարժները որոնք յետոյ վիճակահանութեան պիտի դրուէին ինչ պատու Ազգ. Վարժարանի պիտուէին:

Այցեկեցինք այդ բաժինն ալ և գոհութեամբ կը յայտնենք թէ դաստիարակութեան աստիճանին ու զարգացման հետ երբ բաղդատութեան ղեկին ձեռագործի ու ասեղնագործութեան ճիւղը, վերջինը գերազանց կը գտնենք և մեզի կուգայ թէ աղջկանց բաժինն ուսուցչուհիները չեն թերացած իրենց տրուած դերին մէջ ու կարի լաւագոյնը ստիպեցուցած են: Անի ճշմարիտ է նաև դաստիարակութիւններու համար:

Գոնեսա

Թ. ԴԱՅԻՑ

ՏՕՔԲ. ՄԻՔԱՅԷԼ ՏԻՐԱՅՈՒԵԱՆ ԱԺԻՆ ՏԵՐԻԿԱՆ ԿԱՌԱՐԱՐՈՒՄԸ, ԲԱՐՈՑ ԽԱՆ ԹԻՆ 9, ԶԵՐԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԶՈՎ:

Կը բռնէր պաշտօնակութիւնը Էրեբունի
դուքսին և տ'Ս իշխանին որոնք քիչ մը
չարաչար գործածած էին քաղաքները
ճշմունտ իրաւունքը:

Կիզի զուգահեռ ծրագրերներուն իրազեկ և նուազ ստուարաթիւ ուրիշ կարգ մը Բարիգոյներու համար՝ խնդրել կը կայանար փրկարար սոսկում մը ազգերուն մէջ Հանրի Գ. Ի վրայ և հարկադրել զանի կատարել պատերազմ մը մղելու հիւսնունքով դէմ և զանոնք բնաջինջ ընելու: Երրորդ դասակարգ մըն ալ կար որ կուգէր թագաւորը ձեռք ձգել, վանք մը մէջ փակել զայն, և վերջ ի վերջոյ գահընկեց ընել:

Վերջապէս տասներկու հոգիէ բաղկացած դասակարգի մը փափաքն էր սպաննել Հանրի Գ. ը:

Ուրեմն ամէն մարդ գոհ էր: Ոչ միայն Կիզի հրապարակել, այլ և յօտակայ փողոցները քաղաքներէն ուր ինչ ունի որոնք ըստ ամենայնի կազմ ու պատրաստ էին մինչև Շարթրը թափօր մը կազմելու, Պէտք է աւելցնել թէ՛ վերին իշխանութեան հրապարակեց զուրս որոնք վարչապետի ապաստանած քաղաքը կուգէին մանկ և որոնք յոռից ցղուել գին:

Ահէնէն... Սահմանադրութեան հոգաւորութիւնը Թուրքիոյ մէջ մամուլի ազատութիւնը զգալի դարձուցաւ:

Բունապետութեան մէջ մամուլ և կամ թերթ կը նշանակէր կառավարութիւնը փառաբանել, Սուլթանին կեանքին ու առողջութեան մասին խօսել ամէն օր, ու երկրը գոյել միշտ: Ազատութեան հրապարակեց վերջ օրըն որ կը խօսուէր մամուլի ազատութեան մասին առջի օրը: Բուն երեք կարելի չէրաւ ձեռք ձգել զայն ու կրկին կը շարունակուէր նախկին յանկերգը:

Հազիւ թէ անցաւ կէս տարի և մէկ տարի յեղաշրջումը իր գործունէութիւնը ցոյց տուաւ և ոչ թէ միայն Պոլսոյ թերթերն, Դրան պոչին ու կառավարական գովեստներու միօրինակ հրգեւաբանութիւններէն կը հրաժարէին այլ կ'ըզբաղէին բուն սիրով մը երկրին ներքին ու արտաքին քաղաքականութեամբ ու խոր վերաբերմով: Ոչ թէ միայն Պոլսոյ թերթերը կ'ըզբաղէին ներքին ու արտաքին քաղաքականութեամբ այլ նաև հանգի կեդրոններու մէջ հրատարակուող թերթեր ալ, ոչ թէ միայն կեդրոններու մէջ հրատարակուող թերթեր՝ այլ նաև գաւառներու անկիւններն ի յայտ եկողներ ալ: Այսպէս այսօրուան թերթերը քառապատիկ օգտակար ու հրահանգիչ են քան սակէ տարիներ առաջ՝ անոնք, որոնց իբր ակնհայտ վկանք ժողովուրդը պէտք է կոչել:

Այսօր թերթեր իրենց պարտականութիւնը լրովին կը կատարեն և արձակ համարձակ կը խօսին սահմանադրական կառավարութեան մէջ, Սահմանադրական կառավարութիւնն մըն ալ արդէն այդպէս կը պահանջէ:

Մամուլ ազատութիւնը ջնջել կը նշանակէ ոտնակոխ ընել սահմանադրական կառավարութեան մը արժանիքներէն: Կառավարութիւնն ու յատկութիւնն անոնքն են խոշորը, Եթէ կան այսպիսի մտքերու հետեւողներ պէտք է այսպիսիներու իմացնել թէ դարձ փոխուած է ու կարելի չէ այլեւս յետապնէմ մտքեր արթնցնել հանրութեան և կամ ժողովներու մէջ:

Կան սակայն այս ատանձնաշնորհումները զեղծումներու աստղերը, թէ և այդ դասակարգի պատկանողներ պէտք է բացառութիւններ համարել:

Կան կարգ մը թերթեր որոնք պարզ լուր մը կը խորշոքեն ու կը մեծցնեն մինչև որ հանրութիւնը կը գողցուի ու մտքերը պղտորող հանգամանքի մը հասցնեն զայն:

Այնպիսի յօգուածներ ու լուրեր այս ժամերը բաւական երեցան յաւանական թերթերու մէջ, որոնց լուրերու բաժիններն ալ խռովարարի դերը ստանձնած էին:

Կառավարութիւնը թէ և ջանաց այս ոտնձգութեանց յառաջը առնել, տակաւին բոլորովին մաքրուած չեն անոնք:

ուած էին, կային նաև ստուարաթիւ մուրացիկներ՝ թափօրին մասնակցող:

Բարիգէն մինչև Շարթրը՝ գրեթէ չորս օրուան ճամբայ մը կար, Կիզի դուքսը հրապարակաւ յայտարարել տուած էր թէ ճամբուն վրայ երեք օրոչ հանգրուաններու մէջ իրաւունք կը երկու հարիւր ոչ-խար պիտի մորթուէին՝ թափօրին մասնակցող ժողովուրդը կերտկերու համար: Բարիգի բոլոր մուրացիկները ուրեմն այս թափօրին մէջ կը տեսնէին պատուական առիթ մը ձրիապէս կուշտ ու կուտ փորեքիտ կտտացնելու:

Այդ օրը ուրեմն, ատուան ժամը ութին մօտերը, Բարիգի բազմաթիւ թափօրները գահապնդել սկսան զօղանջել, Կիզի հրապարակեց վրայ յաշնորդաբար եկան շարուհիցան զանազան պատուականներ, եկեղեցականներ, միաբանութիւններ, և մասնաւորապէս քաղաքական գեղեցիկները՝ որոնց միաբանութիւնը Հանրի Գ. ինքն իսկ հաստատած էր շուրջապատի մը վաղորդային:

Վերջապէս ժամը ութին մօտ՝ Նօթր-Ժամի մէջ հոգաբանական աղօթքը երգելէ յետոյ՝ ի ներկայութեան Դաշնակցութեան ընդհ. տեղակալ Հանրի լը Սէնի,

Մամուլ ազատութիւն պէտք է ու անհրաժեշտ, սակայն զեղծումներ ալ երբ կը կատարուին ատոնց պատժօր պէտք է անմիջական ըլլայ: Առանց ազատ խօսքի սահմանադրի կառավարութիւն գոյութիւն չի կրնար ունենալ ու խօսքը կապտել կը նշանակէ երազը խեղալը մըրկել: Եթէ ազատ խօսքը արգելուի հապա գործադրութիւնը ո՞ր պիտի մնայ:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՆՑՈՒՐԱԶ

Հինգշաբթի առաւօտ եկեղեցւոյ աւարտութեն յետոյ, Մեսրոպեան վարժարանի բակին մէջ, Սահակ-Մեսրոպի սօնին առթիւ, ըստ սովորութեան հոգեհանգստեան արարողութիւն կատարուեցաւ: Ներկայ էին Առաջնորդ Ս. Բահանայ Հայրեր, ուսուցիչներ և բաւական թիւով բազմութիւն:

— Այս հրեկոյ ժամը 5 Յօրն Մեսրոպեան վարժարանի ուսանողաց մարմնաւարդի փորձերը պիտի կատարուին վարժարանէ պարտէզին մէջ: Հետաքրքրեք կ'հրաւիրուին ներկայ գտնուիլ և քաջութիւն սոյն պատանի ճիւղին ուսուցիչն և ուսանողները:

— Յառաջիկայ կիրակի կէսօրէն վերջ ժամը 4 Յօրն Մեսրոպ վարժարանի պարտէզին մէջ տեղի պիտի ունենայ Ազգ. երկսեռ վարժարանաց մրցանակաբաշխութեան Հանդէսը: Ըստ սովորութեան ոչ ոքի մասնաւոր հրաւեր չըլլած ըլլալով կրթասէր հասարակութիւնը ջերմապէս կ'հրաւիրուի ներկայ գտնուիլ նոյն հոն գէտին:

— 2 օրեքշաբթի երեկոյ Տնտես. Խորհուրդը իր շաբաթական նիստը դուստրեց ի ներկայութեան Գալուստ էֆ. Փափագետի, Տիգրան էֆ. Տէպեանի, և Հայկ էֆ. Բէքսեմէնեանի: Խորհուրդը զբաղեցաւ կարուածական և ալ խնդիրներով: Ի մասնաւորի, նկատելով որ Շահին խանի վարձատուութեան մասին բողոք եղած է, որոնց յառաջիկայ ուրբաթ երեկոյ ներկայանալով նոյն ժողովին պարզել սոյն խնդրոյն առթիւ տեղի ունեցած իր գարծութիւնները:

— Վանայ Երամեան վարժարանի հիմնադիր-Տնօրէն աչազուրկ Համբարձում էֆ. Երամեան երէկ Պոլսէն քաղաքս ժամանած ըլլալով այցելեց Առաջնորդ Սրբազան Հօր: Երամեան էֆ. վերջին անգամ Պաթումէ Պոլս ուղեկից գտնուած է Առաջնորդ Ս. Ի. Երամեան էֆ. թէ Պատրիարք Սրբազանէ և թէ լաւձնաժողովի կողմէ յանձնարարութիւններ բերած է, որպէսզի քաղաքս մէջ ևս ի նպաստ Երամեան բազմաթիւն վարժարանի օգնութիւն մը ըլլայ: Առաջնորդ Ս. Ի. խոստացած է ամէն կերպով օգնել բազմամեայ վաստակաւորին: Երամեան էֆ. այցելած է նաև խմբագրատուն, ծանօթ վաճառական Տիար Գասպարեանի հետ, որ նախկին աշակերտն եղած է Երամեան էֆ. Ի. Երամեան էֆ. բաւական լիակական

թափօրը սկսաւ շարժիլ և ճամբայ ելլել ցնծութեան աղաղակներու մէջանգ. ինչնոյն ատեն կը լսուէին Կեցցէ՛ դաշնակցութիւնը, Կեցցէ՛ մեծն Հանրի մոլեգին պողտուքները:

Մոմակիրներու և հրացանակիրներու անվերջանալի շարքերուն մէջտեղը ուրիշ սքանչելի բաներ տեսնուեցան այս թափօրին մէջ, այն է տասներու առաքեալներ՝ Յիսուս-Քրիստոսի ժամանակին պէս հագուած, միայն թէ առոնք իրենց հոռմէական պատմութեան տակէն կը կրէին զրահներ և զւռնանք ծածկած էին ցցուազարդ սաղաւարտներով ինչ որ աւելի գեղեցիկ կերպարանք մը կուտար իրենց: Առաքեալներէն վերջը կուգային քանի մը հոռմաթի գինուորներ՝ կրելով Յիսուս-Քրիստոսի շարժարանաց գործիքները: Այս զինուորներէն մէկը կը ճօճէր նիզակ մը, ուրիշ մը բռնած էր երկար ձող մը, երրորդ մը կը կրէր գոլ մը, Բայց ամենէն գեղեցիկը վերջը կուգար:

Արդարեւ նոյն ինքն Յիսուս-Քրիստոս ներկայութեամբ էր անձնաւորութեան մը միջոցաւ որ անագին խաչ մը կը քաշէր: Այս անձնաւորութիւնը նոյնինքն ժողա-

ՊԵՐՏԵՆԻՆԻ ԲԱՐՏԱՆՆԵՐԸ

ՄԻՔԷԼ ԶԷՎԱԿԻՐՈ

ԲԱՐՏԱՆՆԵՐԸ

ՖԱՌԻՍԵԱ ՊԱՐՏԵԱԼ

Ա.

ՅԵՆՈՒՍԻ ԶԱՂԱՆԻՐԸ

Անհուն անասնման ամբողջ մը հաւաքուած էր Կիզի վրայ, այս անգամ ոչ թէ հին տեսնելու համար հերետիկոսները կախաղան հանելու կամ խարոյկի վրայ այրելու գեղեցիկ ու շահեկան տեսարան մը, այլ պարզապէս ներկայ գտնուելու համար Բարիգ պատուական քաղաքին տրուած շնորհ Գ. Թագաւորին տանելու առթիւ կազմակերպուած մեծ թափօրին մեկնումն:

Բարիգիցներու մեծագոյն մասին համար խնդրել կը կայանար թագաւորը իր մարտադարձին հետ հաշտեցնելուն մէջ, ի հարկէ ձեռք բերելով կարգ մը առաւելութիւններ որոնց մէջ առաջին տեղը

տեսակցութիւն մը ունեցած է և միանգամայն խնդրած է հրատարակել որ զինք տեսնել փափաքողներն կրնան դիմել Աւստրո-հունգարական իրկուշտրի, Չորքաքարի և Հինգշտրի օրերն կէսօրէն ետք ժամը 3էն 5:

—Չորքաքարի կէսօրէն ետք Մետրոպոլիտան վարժարանի մէջ տեղի ունեցաւ թ. դասարանի քաղաքական, պատմութեան, ճոմարակալութեան և Առեւտրական Աշխարհի քննութիւնները, Հարցաքննիչ ուսուցիչներն էին Ռ. Է. Ֆ. Ներսիսեան և Ս. Է. Ֆ. Կիւլպէնկան: Ներկայ էին Առաջնորդ Ս. Հայրը, Տիկնանց Խնամակալութեան Ագն. Տիկին Ազնաւորեան, Տիկին Մատանեան, Ուսումն. Խորհուրդէն Գրիգոր Է. Ֆ. Տիկնանց, Կրթական Տեսչ. Ն. Ն. Արամ Է. Ֆ. Չորքաքար, ուսուցչուհիներ ուսուցիչներ, ծնողներ ու հետաքրքիրներ: Մետրոպոլիտան վարժարանի սոյն վերջին քննութիւնը չափազանց յաջող անցաւ, աշակերտները շատ լաւ մարտած էին իրենց աւանդուած քաղաքակրթութեան պատմութեան և Տոմարակալութեան բոլոր գիտելիքները ու յաջող կերպով պատասխանեցին իրենց ուղղուած հարցումներուն:

ՏԵՂԱՍԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԿՈՒՍԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ կողմանէ մեղ կը ծանուցուի պաշտօնապէս հետեւեալը.— Տարբերու միջև երկպառակութիւն առաջ բերող, կարգ մը անտեղի չարիքներու դուռ բացող, առեւտրական հրապարակին վնասներ յարուցանող պայթուցիկ վերջնականապէս արգելիւ ըլլաւ: Ինչպէս նաև պայթուցիկներու և կամ անոր ի նպաստ գրգռիչ հրատարակութիւններ կատարողները, քարոզող ու ծանուցումներ դնողները պատերազմ, ատեանի պիտի յանձնուին ու պաշարման վիճակէ դուրս պիտի հանուին և ի պահանջին հարկին նահանգէս պիտի վճարուին: Այս առթիւ պաշտօնապէս կը ծանուցուի ունեւորքի պատկանող ժողովուրդի զգուշանալ չարիքէն:

ԳՈՒՇԱՍԱԿԱՆ Ժողովուրդի շրջակայքը գտնուող պղծի հանքը ինչուսին ինչ տարի պայմանաժամով յաւելումի կը գրուի առեւտրական և երկրագործական նախարարութեանց կողմանէ: Փափաքողներ թող բարեհաճին քու պահանջները դրութեամբ դիմել յիշեալ նախարարութեան ի Կ. Պոլսի:

ԲԱՆԱԿԱՆ զանազան գողութիւններ յանձնախումբի ժողովարան յատկացուած է կուսակալութեան ընդունելութեան սենեակը: Վարը յանձնախումբը իր առաջին նիստը պիտի գումարէ:

ԳԱՆԱԿԱՆ խառն յանձնախումբի անդամ և Իգլիկի հիւն ընդհ. հիւպատոս Մ. Տեմարտան երէկ այցելեց Վան: Կուսակալ Րահիմ Կէլի:

ԲԱՆԱԿԱՆ մէջ Պաշտօնաւարի հարկահաւաքութեան օգնական անօրէն

Բարունակ է՞ք: Մաքրիքէնի հարկահաւաքութեան հսկիչ կարգուած է:

ՏԱՐԱԿԱՆ մէջ ոստիկաններու կտակածելի երկու անձերու միջև կռիւ մը տեղի ունեցած է: Անձանթ չարագործները անսաստած են ոստիկանաց հրամաններուն ու հրացանաձգութեամբ և այլ ճարպիկ միջոցներով խոյս տուած են: Վասիլի Կէլ, որուն լուր կը տրուի եղբւրիւնը, վարը կը փութայ և տան մը մէջէն կը ձերբակալէ չարագործներէն մին: Չարագործ անձը կը յաճախի վարձի պէյի վրայ և զայն գետին կը պռնկեցէ: Վասիլի Կէլ վեցհարուածով ինքնապաշտպանութեան կը դիմէ: Վերադարձով ծանրապէս չարագործը: Մին միայն կը ձերբակալուի:

ՍՈՒԼԹԱՆԻ տեղւոյ վարժարանի մէջ 3 տարիէ ի վեր աշակերտող Պ. Գառնիկ Աւետիսեանի դէմ Չորքաքարի օրացաւի միջոցով մը պատահած է, նոյն վարժարանի աշակերտներուն կողմէ: Պ. Գառնիկ Աւետիսեան վարժարանէն իր գոյքերը վերցնելու գացած պահուն, «դուռ մը վարժարանի օրէնքին դէմ հայոյն» հարցուով կ'արձակին խղճ պատանին վրայ և կ'սկսին ծեծել: Այս անիմա արարքին դէմ բողոքած է Պ. Գ. Աւետիսեան և անք ալ մեր կողմէ խնդրոյն քննութեանը համար կրթական Տեսչ. Ն. Ն. Արամ Է. Ֆ. Չորքաքար և Կ. Պոլսի քաղաքացիներ արգելադրեցին յանցաւորները պատժելու և տարբերու մէջ հակառակութեան սերմեր գործելու չունենան նոյն իսկ կրթական նուիրական յարկերու տակ, եթէ անոնց բուն նպատակը պիտի ըլլայ իստիկ կըրթական տալ թուիլու տալ հաւատարմապէս իսլամին ու քրիստոնեային և լաւ քաղաքացիներ պատրաստել:

ՎԱՆՍ. Կուսակալ Րահիմ Կէլ, Մաղնիսայի կառավարի թէվիզի Կէլ իրեն փոխանորդ կարգելով, իրէկ քաղաքէն Վանցաւ գէպի Այտին: Իր պտուղը երկու օր պիտի տեսէ:

ՊՕՅՔՐԹԻ գաղութացումն առթիւ Կուսակալութեան շնորհման նահանգիս գանազան ներքին մասերու կառավարչութեանց պաշտօնական շրջաբերականներ ղրկուած են: Տեղեկութիւններ կը հաղորդեն թէ այդ շրջաբերականով հաղորդուած հրահանգներն ու պատիժները շատ խիստ են:

ՏՈՒՆԻՑ Ռուս. Թեղանթիւնի մը մէջ Արթըն քաղաք բերուած 118 Գարապրուսի յոյն գաղթականներ, որոնք հետեւեալ օրը Սայրի ղրկուած էին իրենց բնակավայրերը վերադառնալու համար: Դեռ Գարապրուսի չեն մտած ու չաթթէ մը ի վեր Սայրի մնացած են: Գարապրուսի այդ գաղթականները, կ'ըստին թէ, ծովածոցի ընկերութեան քործակատարին հետ խորհրդակցած են 118 գաղթականներու Գիոս և Միտիլի փոխարկութեան համար պահանջուած նաւու ծախսի մասին: Գարապրուսիներու այս արարքը կը տեղեկագործի յունաց մետրապոլիտանին որ իր կարգին ջանալով համոզել գաղթել որոշող 118 գաղթականները, յորդոր-

ներ ու խրատներ տուած է անոնց ու վանք: Րահիմ Կէլն խնդրած է դիւրութիւն ընծայել Գարապրուսի յոյներու իրենց տեղերը վերադառնալուն: համար կուսակալը խոստացած է աջակցել: Բնակականաշարի աշխարհ և հաց ղրկուած է այդ ժողովրդեան՝ կառավարութեան կողմանէ:

ՈՒՐԱՍԻ մէջ կացութիւնը լաւ է, միայն շրջակայքի արուարձաններու մէջ երբեմն զէպքեր կը պատահին:

—Սիւրիհասարէն կը տեղեկացնեն Սեպարակոյտարան թէ ժողովրդեան կացութիւնը խղճալի է պայթուցիկ պատճառաւ: —Պաշտօնի քառակ սպանութեանց առթիւ վեց կտակածելի անձեր ձերբակալուած են:

ԳԵՐՄ. Դիւանատան պահականաւոր «Լորէն» երէկ Պոլսէն նաւահանգիստ հասաւ:

ՀԵՌԱԳԻՐ

Կ. ՊՈԼԻՍ Թուիս 26.— Նախարարաց ժողովը նախագահութեամբ եպարքոսին նիստ մը գումարած է և քաղաքական նոր ծրագիր մը պատրաստած է զոր երեսփ. ժողովին մէջ պիտի կարդացուի: ՆՈՅՆ.— Վերջին պահուն հասնող հեռագիրներ Բորիսի գրաւումը կը հերքեն:

ՆՈՅՆ.— Միեւնոյն հեռագիրները կը տեղեկացնեն նաև թէ Բորիսայէ երեք ժամ հեռաւարտութեամբ վայր մը կը գտնուի վարտաս անուն խմբագրող զոր կառավարական ուժերու հրամայած է քաղաքը իրեն յանձնել, հակառակ պարագային յարձակում կատարել աղաքաւում է:

ՆՈՅՆ.— Իտալ. կառավարութիւնը Աւստրիոյ առաջարկած է հարաւային արեւելեան Աւստրիական նահանգներու մէջ իր շահագէտ իրաւունքները հրաժարիլ, պայմանաւ որ իրեն խոստացուի Ալպանեան գրաւելու իրաւունքը: ՆՈՅՆ.— «Տրանսֆորմիս Զայթունկ» կը տեղեկանայ թէ Մ. Տէլն Վ. Վէնիզէլոսի կողմանէ իրեն յանձնուած կարեւոր պաշտօնի մը համար Պոլսի եկած է:

ՆՈՅՆ.— Տուրացիոյ մէջ օտար զօրախումբ մը կը կազմուի կամուսներէ, որոնց թիւը 2000ի կը մօտի և որոնց մեծամասնութիւնը Ռուսականներն են:

ՆՈՅՆ.— «Թակէպլաթ» վիեննական թերթը, իր Արթընի թղթակցին և Յու. նաստանի թագաւորին միջև տեղի ունեցող խօսակցութիւնը կը հրատարակէ, որու պահուն կատանդին թագաւորը իր Մակեդոնիոյ մէջ կատարած պտուղէն գոհ ըլլալը ու իսլամներու վիճակին բարելաւումին հաղորդած է:

ՆՈՅՆ.— Հելլեն գահինը այսօր զբաղած է Բ. Դրան տուած պատասխանով: ՆՈՅՆ.— Արկերօքսթիոյն կը հեռագրեն թէ եպիսկոպոս զէպի Բորիսա կը արշաւան:

ԵՏՈՂ գումարն էր որ ինչպէս գիտենք, քաղաքի նախկին կրօնաւորի տարազ առած էր՝ եղբայր Հրեշտակ անունով, և որ աւելի ետքը՝ կրօնաւորի կարգը պիտի թողուր պատերազմելու համար և յետոյ կրկին կրօնաւորի սքեմ պիտի առնէր:

Այսպէս ուրեմն, ժուանեցող զուգոր կամ հղբայր Հրեշտակ իր ուսերուն վրա կը կրէր խաչ մը որ բարեբաղդաբար խաւաքարտէ շինուած էր: Գլխուն վրայ փուռէ պսակ մը՝ յոյսալի գունաւոր խաւաքարէ, և վրին շուրջը վարդաբան մը, Դէմը՝ արեւնի տեղ ներկուած էր կարմիր գոյնով: Անոր քովէն կը քայլէին երկու երիտասարդ քաղաքի նահանգներ մէկը իրը Մաղթաղենացին և միւսը իրը Ս. Կոյուր:

Ժուանեցողի ետեւէն կուգային երկու հոգեւոր մարդիկներ որոնք զայն կ'ստորակէին կամ մտաւոր կը ձեռնարկէին, որով ամբողջին մէջ զայրոյթի ազդակներ կ'ընէին: Եւ այս պայրոյթը, սոսա կամ իրաւ, կատարուեցան համեմատութիւն: Ներ կ'առնէր, երբոր ժամանակագրական սխալ տարօրինակութեամբ մը երկու ձաղկոյններ, ամեն տասը կամ քսան քայլին կը պտուղային:

—Ահա այսպէս էր որ հիւնոսները վարուեցան մեր Յիսուս Քրիստոսին հետ:

—Մահ հիւնոսներու, կը կրկնէր ամբողջը, այս անգամ սրտովին:

Արեւիկան, քահանան, սուրբ գիւնակցականներ, մոմեր, տէգեր, խաչկալներ, մարգարէներ և քրիստոս, այս ամենքն Բարիզէ ելան և Օրէանի ճամբան բռնեցին, այսինքն Շարթրի ճամբան, խառնական աղաղակներով:

Քրիստոսի, կամ եղբայր Հրեշտակի կամ ժուանեցող զուգորէ քսան քայլ հեռաւորութեամբ՝ կը քայլէին մօտ առ մօտ չորս ապաշխարողներ, որոնք իրարու թեւէ բռնած, գլուխներն ծածկ, զէմքերն ծածկած, աչքի կը զարնէին իրենց ահագին վարդաբաններով և իրենց արտակարգ խոնարհութեամբ, Հեռագրի թափօրին շարքերուն մէջ անկարգութիւնը մտնելով, այս չորս ապաշխարողները վերջ ի վերջոյ ինքզինքնին գտան Յիսուսի ետեւ ճիշդ այն վայրկեանին ուր այս վերջինը հնչուն ձայնով մը կը պոկար:

—Եղբայր իմ, մահ այն անիծեալ հիւնոսներուն որոնք ձաղկեցին զիս... Հաւանութեան ազդակով մը ող-

ջանեցան Քրիստոսի այս խօսքերը որ իր ճակտէն հոսող քրոնիքը սրբելով շարունակեց:

—Քահի որ Հերովդէսը տեսնելու կ'երթանք...

—Թագաւորը, ընդմիջեց արեւական ձայն մը, Թագաւորը ըսէ՛ք, պարոն, քանի որ Բարիզ կը հաշուուի կոր Ն. Վեհափառութեան հետ:

—Ճիշտ է, պարոն Պիւսի-Լըքէր, յունց Յիսուս-Քրիստոս, Ուստի, եղբայր իմ, քանի որ Թագաւորը տեսնելու կ'երթանք, ամէնէն առաջ պէտք է ստիպենք զինքը որ պաշտօնական ընէ իր քառասունը Ռիմ քաղաքը... Մահ քառասունը հիւնոսներուն...

—Շատ ճիշտ է, ըսաւ Պիւսի-Լըքէրը Մահ քառասունը հիւնոսներուն:

—Մահ, մահ, գոչեց ապաշխարողներու ամբողջը:

—Յաւա՛ջ ուրեմն, ըսաւ Յիսուս: (Շար.)

ՊԱՇՏՏՈՆԱԿԱՆ ԱՅԴ

Քաղաքիս Ազգ. Վարժարանաց ընդհանուր Տեսչութեան պաշտօնին համար թեկնածութիւններն զեւր փափաքողները, կը հրաւիրուին մինչև Թուիս 30 դիմել Խորհրդոյ՝ իրենց ունեցած պաշտօնավարութեան և վկայութեանքներու մասին լիակատար տեղեկութիւններ տալով:

Սոյն պայմանաժամէն վերջ եղած դիմումներն անընդունելի պիտի նկատուին:

10—8 ՈՒՍՈՒՄՆ. ԽՈՐՀՈՒՐԴ
Գաւառ. Վարչ. Զմիւռնիոյ
Իգլիկ, 17 Թուիս (Կնիք)

ՀՐԱՊԱՐԱԿ

Փակում 8 Թուիս 1914
ԲԱՍՊԱԿ Հիւրը. Ն. Եօրը Ն. Օրէան
Թուիս Օգոստ. 7. 04
Օգոստ. Սեպտ. 6. 84 12.32 12.67
Հոկտ. Նոյեմ. 6. 61 12.16 12.27
ԵԳԻՊՏ. Նոյեմ. 9.26
ՑՈՐԵՆ Հոկտ. 6/93/
ՊՂԻՆՁ 623/ ՇԱԲԱՐ Դեկ. 9.5
ՍՈՒՐՃ Սեպտ. 42.9 Ն. Եօրը Թու-8.54

ՄԱՍՈՒՆՈՂ ՄԱՎԱՋԱՆ

Գարաթայն մինչև Գոգարեալի ամէն անոնք որ կ'փափաքեն թէ կողու և թէ զառնուկի առողջ միս ուտել թող դիմեն սաւառնող մասվաճառին:

Որ ամէն երեկոյ պիտի դիմէ առեւները հարցնելու երկրորդ օրուան համար ուղուած միսի տեսակները, և ամէն առաւօտ կանուխ ամէն տուն իր ապսպրած միսը կ'ստանայ:

Անման միսեր, աժանութիւն:
Անոնք որ կուզեն գաղափար ունենալ Սաւառնող մասվաճառին վրայ, կրնան հարկ եղած տեղեկութիւններ ստանալ առնոր յաճախողներէն: 50—43

ՄԻՆԵՄՆԵՐ

ԱՍՏՂ.— Բնական տեսարաններ Մօրէթ և Ս. Լօրանէ.— Ուրուական թագաւորը 4 մաս.— Ոստիկաններ.— Տարմաւ.— Շամբանայի արդիւնքները:
ՄԷԼԻՍ.— Աշխարհի շրջանը.— Հայրը 4 մաս.— Որսորդութեան օրը.— Կարմիր պատուարը ևն:

Ս. Փ. ԱԶԳ. ՀԻՄՆԴԱՆՈՅԻ ՏԱԳՆԱՂԸ

Ազգիս տան ներկայ խղճալի կացութեան մէջ, միւրթարական միակ հասոյթը կը մնայ, սիկատի թուղթիւնը, որը այժմ կը գտնուի խղճամիտ ձեռքերու մէջ, այս թղթի վաճառումին հիւանդանոցը կըստանայ կարեւոր հասոյթ մը, այնպէս որ երեք տարուան մէջ 1500 ոսկէն աւելի հասոյթ ստացած է, հետեւաբար ամէն հայ ծխող աղգախիտական պարտք մը կատարած կ'ըլլայ նախապատուութիւն տալով հիւանդանոցի թղթին:

Ուշադրութիւն Գաղաղ Ամիրայի պիտակաձև (փուլ) պատկերին:

Կեդրոնատեղի ՅՈՒՍԷՖ ԱՆԱԿԵՕԶԵԱՆ 50—35 Իգլիկ Փէշաւաճըլու պաշ/

ՀԱՅ ՊԱՅՏԱՐԸ

Երկար տարիներէ ի վեր փորձառութիւն ունեցած ըլլալով թէ առաջնակարգ պայտարութեան և թէ կենդանեաց հիւանդութիւնը բուժելու արհեստին մէջ, վկայագիր ստացած եմ զանազան թաղապետութիւններէ այժմ Իգլիկ Մէգարըզ պաշը Ապտիւլ Գաթի փաշա խանի մէջ հաստատուած ըլլալով պատրաստ եմ ինձ գիտողները ամէն կերպով գոհ ձգել: 10—7 ՅՈՒՂ. ՄԻՐԱՔԵԱՆ

ՄԱՐԳԱՐ ՄԷՍԻԱՆԱՆ

Պատմաբան Տալուտիս Թիւ 3
Թաղի յաճախողներու գիւրուութեան ամար դեղարան փոխադրած եմ Պատմաբան Զատուտի Թիւ 3 ուր կը գրուեն թարմ և ընտիր դեղեր և ուր դեղագիրները մասնաւոր խնամով կը պատրաստուին անթերի և անմիջապէս:

Դեղարանս կը յաճախեն ամէն տեսակ հիւանդութեանց համար մասնագէտ կարող Հայ և օտար բժիշկներ. Հիւանդները բժիշկներու կողմանէ կը քննուին յատուկ բժշկական սենեակին մէջ: Գաւառներէ եկող հիւանդներու կարող և մասնագէտ բժիշկներ կը յանձնարարուին:

Տօք. Ա. Պաշտօնեան կ'գտնուի դեղարան ամեն օր Կ. Ա. Ժ. 8-9 և Կ. Ե. Ժ. 5—6:

Դիշեալքն սպասարկութիւն: 75—60

National Union Society L^{td}.

ՈՐՈՒ ԳՈՐԾԸ ՓՈԽԱՆՑՈՒԱԾ ՈՒ ԵՐԱՇԽԱԻՈՐՈՒԱԾ Է

PHOENIX ASSURANCE COMPANY LTD. Է

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ՝ ԼՕՆՏՈՆԻ ՄԷՁ 1782 ԻՆ

Հնկերոշքեան ընդհանուր դրամագրոշխար

Պահեստ, Գոյքեր եւ այլն. աշխի է քան

Վարած է մինչեւ այսօր վնասներու համար աշխի քան

Անգլ. Ոսկի

16.000.000

90.000.000

Այս հաստատութեան ընկերոշքիւնը կ'ապահովագրէ հրդեհի դեմ շէնքեր, ապրանք, կարասի, գործարաններ, եւն. նպատակաւ պայմաններով:

ԾՈՎԱՅԻՆ ՔԻՒՂ

LIVERPOOL II DALE ST.

PHOENIX (LONDON)

Այս ընկերոշքիւնը կ'ապահովագրէ նշանակաւ ստեղծած սպասարկներ, բնորոշ ծովային արկածներու:

The Central Insurance Co. L^{td}.

LONDON

ԵՐԱՇԽԱԻՈՐՈՒԱԾ THE LIVERPOOL & LONDON & GLOBE ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀՆԿԵՐՈՒԹԵՆԷՆ

Որոշ դրամագրոշխար եւ գոյքերը աշխի են քան Անգլ. Ոսկի 12.500.000

Յիշեալ առաջնակարգ ընկերոշքեան հաշոյն նմանապէս կրկնուրից հրդեհի դեմ ստեղծած սպասարկներ, դիտարկողներ, պայմաններով:

Լիւստր. ներկայացուցիչ ԻՋՄԻՐԻ ԷՆ ՇՐՋԱԿԱՅԻՑ

Լ. ԵՒ Լ. ՎԱՐՊԵՏԵԱՆ

ԲԱՍՏԱՆԻ ՆԱԶԱՐԷԹ ՊԱՐԳԱՆԱՆ 25, 25, 27

ՅԱԿՈԲ Պ. ՀԱԼԱՃԵԱՆ

ՊԱԼԱՏԱՐ ԻՋԻ ԲՈՒ 157
ԻՋՄԻՐ

ԴԻՄԵՏԻՔ ՎԵՐՈՒՄԻ
հասցէին եթէ կողմէ ու
նենալ անմիջեւ գիներով
փոքրաքանակ եւ մեծա-
քանակ թէ՛ ԼԵՅՈՆԻ վերա-
բերեալ գործիքներ:
Ամերիկեան ԿՐԱՄՈ-
ՅՈՆԵՐԻ:
ԿՐԱՄՈՅՈՆԻ բլաքներ
եւ անոր հետ առնչութիւն
ունեցող գործիքներ:

ԳՐԱՆԻ ԵՂԵՐԱԿԱՆ լոյսեր:
ԲԵԹՈԼՈՎ վառարաններ:
Եթէ կողմէ չխաբուի՝ անգամ մը գէթ
դիմեցէ՛ք եւ մեզի դիմող յաճախորդները կ'ե-
րաշխաւորենք ամէն կերպով գոհ ձգելու:

I. R. PRIV. ASSICURAZIONI GENERALI DE TRIESTE

Հաստատուած 1831 թ.

Երաշխաւորեալ դրամագրութիւն 31 Դեկտ. 1912 թ. 456,085,757.31

Այսինքն Ա.Ո 18,243,430.94

Վնասներու համար վճարուած՝ Հնկ. կողմէ 1912 թ. 51,470,645.30

Եւ իւր հիմնարկութենէն ի վեր [1831] » 1,168,459,027.64

Ապահովագրեալ գումարներ 1912 Դեկտ. 31 թ.

Կեանքի հիւղ 31. 1,330,570,404.75

Հրդեհի հիւղ 1912 թ. » 19,872,868,206.44

Ծովային հիւղ » » 4,193,831,692.05

Վերագրեալ Թուանշանները բաւականէն աւելի պերճախօս են հաստատելու հա-
մարժէ՛ս այն ընկերութիւնը այնպիսի ընդարձակ գործառնութիւն մը ունի որ ըստ
ամենայնի կը համապատասխանէ հասարակութեան փոփոխութեան եւ պէտքերուն,
ընծայելով բացարձակ երաշխաւորութիւններ, տրդիական կառարելագործեալ եւ
գործնական ապահովագրութեան սխալէն, ուղղամտութիւն ու փութկոտութիւն
ձեւաներու վճարմանց մասին, չափաւոր գիններ:

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել ԻՋՄԻՐԻ ընդհ. գործակալու-
թեան:

ԱԹԱՆԱՍՈՒԼԱ ԵՂԲԱՐՔ

ԱԻԵԼԻ ՔԱՆ

2.000.000 ԱՄԵՆ ՏԱՐԻ

-ՃԻՇԴ ՈՒ ՃԻՇԴ 2,223,600 ՖՐ. 1912 ԻՆ-

Ահա այն գումարը որ իսկապէս բաժնուած է բաժնեկից-
ներուն, հրապարակային առնական վիճակարկութեամբ

ԼԱ ՍԵՔԱՆԷԶ ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՒՄԻ ՀՆԿԵՐՈՒԹԵՆԷՆ

Մասնաւոր ձեռնարկ եւրոպական պէտական ծրան. կառաւ. հակակշի:

Աւելեւ կարեւորագոյնը յոյս ունենաւ հաստատութեանց,
որոնք այս կամ այն կերպով կ'որոշուէին ժողովրդային խնայո-
ղութիւնը:

ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ 140,000,000

ԼԱ ՍԵՔԱՆԷԶ Կեանքի Ապահովագրական ընկերութիւն:

ԲՂԻԱԾ Վա Սեփանէզ Դրամագրութեան ընկերութեան:

ՄԱՍՆԱՐ Գործարկ եւրոպական ծրան. կառաւ. հակակշի:

ԱՆՈՒՆ Ընկերութիւն 2,000,000 դրամագրութիւն:

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Կեանքի՝ ցկեան հաստատութիւն:

ՆՈՐ ՊԱՀԱՆՆԵՐ՝ Մասնաւոր Խառն Ապահովագր.

Հնկերութեան Թուրքիոյ դրամատուն. — ԳՐԵՏԻ ԼԻՕՆԷ

Ցեղեկութեան եւ մանրամասնութեանց համար դիմել մասնաւոր ընկեր-
ութեան կամ ընդհ. գործակալութեան:

ՖԼԵՅՎԵՐԷՅՄԵՐ ԵՒ ԱՄԲԵՐԶԻ

ԻՋՄԻՐ — Պարտաւարտ խառն

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՔ

ՔԱՄԵԼԻԱԻ

(ՆԱԽՈՐԴԻ ՎԱՄԱՐԻԹԵՆ)

Վաճառանոցի մէջ կը գտնուին ամեն ճաշակի յարմար ապրանքներ:
Դարձան ներկայ եղանակին համար, ընդունած ենք մեծաքանակ ապրանք որոնք
պիտի կրնան գոհացնել ամենէն նրբաճաշակները:
Գիներու անհամեմատ ամենաթանկ, ապրանքներու առկուտութիւն անմիջեւ եւ
Այստեղեցէ՛ք անգամ մը ԳԱՄԵԼԻԱԻ վաճառատունը համոզուելու համար:

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ